Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prednesené 11. februára 2021 [1]

Vec C-39/20

Staatssecretaris van Financiën
proti
Jumbocarry Trading GmbH

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska)]

„Prejudiciálne konanie – Lehota na oznámenie colného dlhu – Pozastavenie lehoty na oznámenie – Premlčanie colného dlhu – Časové uplatnenie ustanovenia, ktoré upravuje dôvody pozastavenia – Zásada právnej istoty – Zásada legitímnej dôvery“

1. V roku 1992 sa normotvorca Spoločenstva rozhodol spojiť colné predpisy, ktoré boli dovtedy rozptýlené, do jedného predpisu. Týmto predpisom bolo nariadenie (EHS) č. 2913/92, ktorým bol ustanovený „Colný kódex Spoločenstva“ (ďalej len „CKS“) [2].

2. CKS bol neskôr viackrát zmenený, kým nebol zrušený nariadením (EÚ) č. 952/2013 [3], ktorým sa ustanovuje „Colný kódex Únie“ (ďalej len „CKÚ“).

3. Podľa článku 288 CKÚ sa niektoré z jeho ustanovení uplatňujú od 30. októbra 2013, zatiaľ čo iné sa uplatňujú až od 1. mája 2016. [4] K týmto iným ustanoveniam patrí článok 103 CKÚ týkajúci sa pozastavenia plynutia lehoty na oznámenie colného dlhu a článok 124 CKÚ, ktorý sa týka zániku colného dlhu.

4. Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska) predkladá Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorým ho žiada o výklad článku 103 ods. 3 písm. b) a článku 124 ods. 1 písm. a) CKÚ.

5. Vnútroštátny súd sa svojimi otázkami v podstate pýta, či ustanovenie CKÚ môže pozastaviť plynutie premlčacej lehoty, kým uvedená lehota ešte plynula, v dôsledku čoho by sa dátum, ku ktorému colné orgány mohli oznámiť (a vybrať) tento dlh, posunul na neskorší okamih než je dátum, v ktorý by došlo k jeho premlčaniu podľa CKS.

[1] Jazyk prednesu: španielčina.

[2] Nariadenie Rady z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307).

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1).

[4] CKÚ podľa článku 287 nadobudol účinnosť 30. októbra 2013, teda dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie z 10. októbra 2013. článok 288 spresňuje, ktoré články sa uplatňujú od 30. októbra 2013 a ktoré od 1. mája 2016.

I. Právo Únie

A. Colný kódex Spoločenstva (CKS)

6. Článok 221 ods. 1, 3 a 4 stanovuje:

„1. Akonáhle je suma [colného dlhu] zapísaná do účtovnej evidencie, musí byť oznámená dlžníkovi v súlade s ustanovenými postupmi.

…

3. Oznámenie dlžníkovi sa neuskutoční po ukončení obdobia troch rokov od dátumu, keď sa nadobudol colný dlh [po uplynutí lehoty troch rokov odo dňa, keď colný dlh vznikol – *neoficiálny preklad*]. Toto obdobie sa predlžuje od času [Plynutie tejto lehoty je pozastavené od okamihu – *neoficiálny preklad*], keď sa podá odvolanie v zmysle článku 243 na obdobie odvolacieho konania.

4. Ak je colný dlh výsledkom skutku, ktorý v čase spáchania podliehal začatiu trestného konania na súde [mohol viesť k trestnému súdnemu konaniu – *neoficiálny preklad*], jeho výška sa môže na základe podmienok uvedených v platných ustanoveniach oznámiť dlžníkovi aj po ukončení trojročného obdobia uvedeného [po uplynutí trojročnej lehoty uvedenej – *neoficiálny preklad*] v odseku 3.“

B. Colný kódex Únie (CKÚ)

7. V článku 22 ods. 6 sa uvádza:

„Pred vydaním rozhodnutia, ktoré by bolo v neprospech žiadateľa, oznámia colné orgány dôvody, ktoré budú podkladom ich rozhodnutia, žiadateľovi, ktorému sa umožní, aby v stanovenej lehote, ktorá plynie odo dňa, keď mu bolo uvedené oznámenie doručené alebo sa považuje za doručené, predložil svoje stanovisko. Po uplynutí tejto lehoty sa žiadateľovi vhodným spôsobom oznámi rozhodnutie.“

8. Článok 29 znie:

„Okrem prípadov, keď colný orgán koná ako súdny orgán, sa článok 22 ods. 4, 5, 6 a 7, článok 23 ods. 3 a články 26, 27 a 28 uplatňujú aj pri rozhodnutiach vydaných colnými orgánmi bez predchádzajúcej žiadosti dotknutej osoby.“

9. V článku 103 ods. 1 a článku 103 ods. 3 písm. b) je stanovené:

„1. Colný dlh sa dlžníkovi nesmie oznámiť po uplynutí lehoty troch rokov odo dňa, keď vznikol.

3. Plynutie lehôt stanovených v odsekoch 1 a 2 sa pozastaví, ak:

…

b) colné orgány oznámili dlžníkovi v súlade s článkom 22 ods. 6 dôvody, na základe ktorých majú v úmysle oznámiť colný dlh; takéto pozastavenie sa uplatňuje odo dňa tohto oznámenia do konca lehoty, počas ktorej má dlžník príležitosť vyjadriť svoje stanovisko.“

10. Podľa článku 124 ods. 1 písm. a):

„1. Bez toho, aby boli dotknuté platné právne predpisy týkajúce sa prípadov, v ktorých sa suma dovozného alebo vývozného cla, ktorá zodpovedá colnému dlhu, nevyberie z dôvodu vyhlásenia platobnej neschopnosti dlžníka súdom, zaniká colný dlh pri dovoze alebo vývoze jedným z týchto spôsobov:

a) ak už nie je možné dlžníkovi oznámiť [] colný dlh v súlade s článkom 103“.

11. Článok 288 stanovuje:

„1. Články 2, 7, 8, 10, 11, 17, 20, 21, 24, 25, 31, 32, 36, 37, 40, 41, 50, 52, 54, 58, 62, 63, 65, 66, 68, 75, 76, 88, 99, 100, 106, 107, 115, 122, 123, 126, 131, 132, 138, 142, 143, 151, 152, 156, 157, 160, 161, 164, 165, 168, 169, 175, 176, 178, 180, 181, 183, 184, 186, 187, 193, 196, 200, 206, 207, 209, 212, 213, 216, 217, 221, 222, 224, 225, 231, 232, 235, 236, 239, 253, 265, 266, 268, 273, 276, 279, 280, 281, 283, 284, 285 a 286 [sa] uplatňujú od 30. októbra 2013.

2. Iné články ako tie, ktoré sú uvedené v odseku 1, sa uplatňujú od 1. mája 2016.“

C. Delegované nariadenie (EÚ) č. 2015/2446 [5]

12. Článok 8 ods. 1 znie:

„1. Lehota na to, aby žiadateľ predložil svoje stanovisko pred vydaním rozhodnutia, ktoré by bolo v jeho neprospech, je 30 dní.“

II. Skutkový stav, konanie vo veci samej a návrh na začatie prejudiciálneho konania

13. Jumbocarry Trading GmbH (ďalej len „Jumbocarry“) je spoločnosť so sídlom v Nemecku. Dňa 4 júla 2013 podala v Holandsku colné vyhlásenia týkajúce sa zásielky porcelánu na účely jej prepustenia do voľného obehu. V týchto colných vyhláseniach uviedla ako krajinu pôvodu porcelánu Bangladéš, na základe čoho naň bola uplatnená preferenčná colná sadzba vo výške 0 %.

14. Keďže Inspecteur van de Belastingdienst (inšpektor daňovej správy, Holandsko; ďalej len „inšpektor“) sa domnieval, že osvedčenie o pôvode tovaru je nepravdivé, 1. júna 2016 písomne oznámil spoločnosti Jumbocarry, že má v úmysle dorubiť clo v štandardnej sadzbe 12 %. V tom istom liste jej poskytol príležitosť vyjadriť sa v lehote 30 dní.

15. Dňa 18. júla 2016 daňová správa doručila spoločnosti Jumbocarry výzvu na úhradu colného dlhu.

[5] Delegované nariadenie Komisie z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie (Ú. v. EÚ L 343, 2015, s. 1; ďalej len „delegované nariadenie“).

16. Jumbocarry napadla uvedené rozhodnutie žalobou na Rechtbank Noord-Holland (Súd provincie Severný Holland, Holandsko), ktorý rozhodol v jej prospech, lebo sa domnieval, že colný dlh už je premlčaný, keďže od jeho vzniku (4. júla 2013) uplynuli tri roky.

17. Inšpektor napadol prvostupňový rozsudok odvolaním na Gerechtshof Amsterdam (Odvolací súd Amsterdam, Holandsko), ktorý jeho odvolanie rozsudkom z 27. februára 2018 zamietol.

18. Staatssecretaris van Financiën (štátny tajomník financií, Holandsko) podal kasačný opravný prostriedok na Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska), ktorý vzhľadom na to, že má pochybnosti o časových účinkoch niektorých ustanovení CKÚ, kladie Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Uplatnia sa článok 103 ods. 3 písm. b) a článok 124 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie, na colný dlh, ktorý vznikol pred 1. májom 2016 a k tomuto dňu ešte nebol premlčaný?

2. V prípade, ak je odpoveď na prvú otázku kladná, bráni zásada právnej istoty alebo zásada ochrany legitímnej dôvery uplatneniu týchto ustanovení?“

III. Konanie na Súdnom dvore

19. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol doručený do kancelárie Súdneho dvora 27. januára 2020.

20. Písomné pripomienky predložili Jumbocarry, holandská vláda, Komisia, Rada a Parlament.

21. Súdny dvor položil účastníkom konania a subjektom, ktoré vstúpili do prejudiciálneho konania, viaceré otázky, na ktoré mali písomne odpovedať[6], týkajúce sa:

– prípadného vplyvu záverov vyplývajúcich z rozsudku Súdneho dvora z 5. decembra 2017, M. A. S. a M. B., najmä jeho bodu 42[7], na tento spor,

– otázky, či sporný colný dlh vznikol v dôsledku skutku, ktorý v čase, keď bol spáchaný, mohol viesť k trestnému súdnemu konaniu, s odkazom na rozsudok z 19. októbra 2017, A[8] (body 54 až 62),

– analógie medzi oznámením upraveným v článku 22 ods. 6 v spojení s článkom 29 CKÚ a oznámením uvedeným v článku 221 ods. 3 CKS, ktorým sa prerušuje trojročná premlčacia lehota, podľa rozsudku z 10. júla 2019, CEVA Freight Holland[9] (body 43, 45, 46 a 48).

6 Odpovedala holandská vláda, Komisia, Rada a Parlament (Jumbocarry teda neodpovedala).

7 Vec C-42/17, EU:C:2017:936; ďalej len „rozsudok Taricco II“. Keďže v bode 42 tohto rozsudku sa nachádza konkrétny odkaz na „rozsudok Taricco, bod 57, a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva citovanú v tomto bode“, otázka Súdneho dvora sa implicitne vzťahovala aj na dôsledky rozsudku z 8. septembra 2015, Taricco a i. [(C-105/14, EU:C:2015:555); ďalej len „rozsudok Taricco I“], pre túto vec.

8 C-522/16, EU:C:2017:778; ďalej len „rozsudok A“.

9 C-249/18, EU:C:2019:587; ďalej len „rozsudok CEVA“.

IV. Analýza

A. Úvodné spresnenia

22. Skôr než sa budem zaoberať odpoveďou na otázky, ktoré položil Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska), uvediem niekoľko spresnení týkajúcich sa otázok, ktoré Súdny dvor položil účastníkom konania a subjektom, ktoré vstúpili do prejudiciálneho konania.

23. Uvedené otázky Súdneho dvora nespochybňujú skutkový stav, ktorý je opísaný v rozhodnutí vnútroštátneho súdu.[10] Naopak vychádzajú z tohto skutkového stavu a umožňujú poskytnúť vnútroštátnemu súdu hľadisko týkajúce sa práva Únie, ktoré sa presne nezhoduje s hľadiskom, ktorým sa tento súd zaoberá.

24. Nič nebráni Súdnemu dvoru v tom, aby poskytol vnútroštátnemu súdu usmernenia založené na rozhodnutiach a na pripomienkach, ktoré mu budú predložené, týkajúce sa otázok, ktoré v návrhu na začatie prejudiciálneho konania neboli rozobraté, ak to považuje za relevantné na zlepšenie svojej spolupráce s vnútroštátnym súdom.

1. Posúdenie skutku, z ktorého vyplýva colný dlh, a jeho dôsledky pre premlčaciu lehotu

25. Podľa článku 221 ods. 4 CKS, „ak je colný dlh výsledkom skutku, ktorý v čase spáchania [mohol viesť k trestnému súdnemu konaniu], jeho výška sa môže na základe podmienok uvedených v platných ustanoveniach oznámiť dlžníkovi aj po [uplynutí trojročnej lehoty od vzniku dlhu]“.

26. Aj keď v uvedenom ustanovení ani v iných odsekoch tohto článku 221 CKS nebol použitý výraz *premlčanie*, Súdny dvor konštatoval, že trojročná lehota, v ktorá je v nich spomenutá, je v skutočnosti lehotou, v ktorej sa colný dlh premlčí.[11]

27. Platí, že „podľa ustálenej judikatúry článok 221 ods. 3 prvá veta [CKS] zakotvuje *pravidlo premlčania*, podľa ktorého sa oznámenie dlžnej sumy dovozného alebo vývozného cla neuskutoční po uplynutí trojročnej doby odo dňa, keď vznikol colný dlh“.[12]

28. V súlade so spomenutým článkom 221 ods. 4 CKS teda *premlčacia lehota* týkajúca sa colného dlhu zavedená týmto kódexom nebola obmedzená na tri roky, ak bol tento dlh „výsledkom skutku, ktorý… [mohol viesť k trestnému súdnemu konaniu]“.

[10] Ako Súdny dvor pripomenul v rozsudku z 2. apríla 2020, Coty Germany (C-567/18, EU:C:2020:267, bod 22), „keďže jedine vnútroštátny súd má právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav sporu, ktorý mu bol predložený, Súdny dvor musí v zásade obmedziť svoje skúmanie na tie prvky posúdenia, ktoré sa mu vnútroštátny súd rozhodol poskytnúť, a musí sa preto pridržať situácie, ktorú uvedený súd považuje za preukázanú“.

[11] Podľa rozsudku z 23. februára 2006, Molenbergnatie (C-201/04, EU:C:2006:136; ďalej len „rozsudok Molenbergnatie“, bod 42), sa v skutočnosti premlčí „právo na vybratie colného dlhu…, čo sa rovná premlčaniu samotného dlhu“.

[12] Rozsudky zo 17. júna 2010, Agra (C-75/09, EU:C:2010:352, bod 30), s odkazom na rozsudok Molenbergnatie, bod 39, a rozsudok zo 16. júla 2009, Snauwaert a i. (C-124/08 a C-125/08, EU:C:2009:469, bod 28). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

29. Súdny dvor to konštatoval vo veci, v ktorej bol tovar protiprávne uvedený do voľného obehu na základe colného vyhlásenia založeného na nepravdivých údajoch. [13]

30. Podľa Súdneho dvora, hoci prepustenie do voľného obehu predstavuje jednu zo skutočností, na základe ktorých vzniká colný dlh pri dovoze, vymenovaných v článku 201 CKS, „z tejto úvahy nemožno vyvodiť, že by tento dlh nebol v zmysle článku 221 ods. 4 colného kódexu ‚výsledkom' skutkov, ako sú skutky, o aké ide vo veci samej". [14]

31. Preto lehota stanovená v článku 221 ods. 3 CKS mohla byť dlhšia ako tri roky, ak skutočnosti, ktoré viedli k vzniku colného dlhu, mohli viesť k trestnému súdnemu konaniu. [15]

32. To isté pravidlo je – s miernymi odchýlkami – stanovené v článku 103 ods. 2 CKÚ. [16] Z tohto ustanovenia vyplýva, že ak colný dlh vznikne v dôsledku činu, ktorý môže viesť k trestnému súdnemu konaniu, lehotu na jeho oznámenie možno predĺžiť na minimálne päť rokov a maximálne 10 rokov.

33. Vnútroštátny súd by teda – pokiaľ mu to holandské procesné predpisy dovoľujú [17] – mohol určiť, či je situácia v tejto veci podobná situácii posudzovanej v rozsudku A.

34. Všetko zrejme nasvedčuje tomu, že je to tak, lebo podľa rozhodnutia vnútroštátneho súdu inšpektor v oznámení zaslanom spoločnosti 1. júna 2016 vyjadril pochybnosti o skutočnom pôvode deklarovaného tovaru a uviedol, že osvedčenie o pôvode je *nepravdivé* [18].

35. Ak vnútroštátny súd potvrdí, že skutok, v dôsledku ktorého vznikol colný dlh spoločnosti Jumbocarry, mohol viesť k trestnému súdnemu konaniu, tento dlh, ktorý vznikol 4. júla 2013, by nezanikol v dôsledku premlčania ani 1. júna 2016 (dátum oznámenia inšpektora), ani 18. júla 2016 (dátum výzvy na úhradu).

36. Za uvedených okolností by nebolo potrebné zaoberať sa otázkou, aký vplyv mali podľa CKS alebo CKÚ úkony, ktoré v roku 2016 viedli k pozastaveniu plynutia trojročnej premlčacej lehoty týkajúcej sa colného dlhu. Pripomínam, že uvedená trojročná lehota by sa neuplatnila na prejednávanú vec.

[13] Rozsudok A. V uvedenej veci spoločnosť so sídlom v Nemecku nechala vystaviť colné vyhlásenia s návrhom na prepustenie tovaru s pôvodom v Brazílii a Argentíne do voľného obehu v Holandsku. Holandské colné orgány dospeli k záveru, že medzi viacerými subjektmi bola vytvorená reťaz transakcií, prostredníctvom ktorej „bola pôvodná cena tovaru…, za ktorú boli realizované nákupy od nezávislých juhoamerických dodávateľov, umelo zvýšená následnými transakciami, takže dovozná cena cif bola vyššia, než spúšťacia cena, s cieľom vyhnúť sa platbe dodatočného cla podľa nariadení…" (bod 24). Súdny dvor konštatoval, že „ak poskytnutím nepravdivých údajov došlo k nevybratiu takéhoto dodatočného cla alebo jeho časti, je potrebné vychádzať z toho, že takýto colný dlh ‚je výsledkom' poskytnutia týchto údajov v zmysle článku 221 ods. 4 colného kódexu" (bod 57).

[14] Tamže, bod 58.

[15] Tamže, bod 61.

[16] Článok 103 ods. 2: „Ak colný dlh vznikol v dôsledku činu, ktorý v čase, keď bol spáchaný, mohol viesť k trestnému súdnemu konaniu, trojročná lehota stanovená v odseku 1 sa v súlade s vnútroštátnym právom predlžuje na minimálne päť rokov a maximálne 10 rokov."

[17] Ako holandská vláda uviedla v odpovedi na otázky Súdneho dvora, v konaní o kasačnom opravnom prostriedku nemožno posúdiť existenciu činov, ktoré by mohli viesť k trestnému súdnemu konaniu, ak ju prvostupňový súd a odvolací súd nekonštatovali.

[18] Bod 2.3 návrhu na začatie prejudiciálneho konania predloženého vnútroštátnym súdom. Súdny dvor v bode 45 rozsudku A – s odkazom na článok 201 CKS – vysvetlil, že „z tohto ustanovenia vyplýva, že údaje, na základe ktorých bolo vystavené colné vyhlásenie, je potrebné považovať za ‚nepravdivé'… vtedy, ak v ich dôsledku nebolo vybraté celé clo alebo jeho časť, ktoré bolo dlžné podľa právnych predpisov".

2. Oznámenie dlžníkovi v CKS

37. Oznámenie sumy cla, ktorú colné orgány vypočítali, akonáhle mali potrebné údaje,[19] dlžníkovi sa podľa článku 221 ods. 1 a 3 CKS malo uskutočniť v súlade s „ustanovenými postupmi“, a to najneskôr do troch rokov od vzniku tohto dlhu.

38. Súdny dvor sa vyjadril k uvedenému *oznámeniu*, pričom – pokiaľ ide o jeho formu a obsah – uviedol, že „… je úlohou príslušných štátnych orgánov zabezpečiť oznámenie, ktoré umožní osobe zodpovednej za zaplatenie colného dlhu presne sa oboznámiť s jej právami“.[20] Naopak nebolo nevyhnutné, aby toto oznámenie bolo v súlade s osobitnými procesnými predpismi.[21]

39. Pokiaľ ide o jeho účinky, Súdny dvor rozhodol, že „oznámenie dlžníkovi… v súlade s článkom 221 ods. 3 [CKS] vedie k *prerušeniu* premlčacej lehoty“, ktorej uplynutím colný dlh zaniká.[22]

40. „Oznámenia“ spomenuté jednak v článku 221 ods. 1 a 3 CKS a jednak v článku 22 ods. 6 a článku 103 ods. 3 písm. b) CKÚ majú značné podobnosti. Nezhodujú sa vo všetkých aspektoch[23], ale za určitých okolností sa môžu považovať za správne akty s rovnocenným obsahom, ak sa použije prístup, ktorý Súdny dvor použil pri výklade prvého z týchto článkov.

41. CKS výslovne nestanovoval, že správne rozhodnutia v neprospech záujmov dlžníka sa majú pred ich prijatím poskytnúť dlžníkovi. Ako som už vysvetlil, bolo v ňom len uvedené, že správny orgán musí pred uplynutím lehoty troch rokov od vzniku colného dlhu informovať dlžníka o sume cla v súlade s ustanovenými postupmi.

42. Súdny dvor však konštatoval, že predchádzajúce oznámenie bolo za účinnosti CKS[24] povinné, lebo poskytovalo dlžníkovi príležitosť vyjadriť sa a zároveň umožňovalo, „aby príslušný orgán rovnako účelne prihliadol na všetky relevantné skutočnosti“[25]. Ako som už pripomenul, uvedeným oznámením „sa prerušila“ lehota, v ktorej sa colný dlh premlčí.[26]

43. Vzhľadom na to, že CKS výslovne nestanovoval povinnosť vopred zaslať dlžníkovi oznámenie, neupravoval ani iné aspekty, ktoré s ním súvisia, ako sú prostriedky na predloženie stanoviska alebo lehota na jeho predloženie. Uvedené otázky malo upravovať vnútroštátne právo, pričom mali byť dodržané zásady efektivity a ekvivalencie.

[19] Článok 217 CKS. Ak bola suma splatného cla zhodná so sumou uvedenou v colnom vyhlásení, oznámenie už nebolo potrebné, pričom ho nahradilo prepustenie tovaru colnými orgánmi (pozri článok 221 ods. 2 CKS).

[20] Rozsudok Molenbergnatie, bod 53. V uvedenej veci sa posudzovala otázka, či sa za oznámenie mohol považovať dokument, ktorý „… nijakým spôsobom neodkazuje na článok 221 [CKS]… ani nenaznačuje, že sa vzťahuje na oznámenie sumy cla dlžníkovi“, ako vyplýva zo znenia štvrtej prejudiciálnej otázky položenej Súdnemu dvoru vnútroštátnym súdom, uvedenej v bode 24.

[21] Tamže, body 53 a 54 a bod 4 výroku.

[22] Rozsudok CEVA, bod 47. Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

[23] Nejde teda o automatické alebo zovšeobecnené stotožnenie: v tejto otázke súhlasím s odpoveďou Komisie na otázky Súdneho dvora (bod 15 a nasl.). Navrhujem analýzu rovnocennosti v *konkrétnom prípade*, vzhľadom na jeho špecifické okolnosti.

[24] Rozsudok z 3. júla 2014, Kamino International Logistics a Datema Hellmann Worldwide Logistics (C-129/13 a C-130/13, EU:C:2014:2041, bod 28 a nasl.).

[25] Tamže, bod 38: „Aby sa zaručila účinná ochrana dotknutej osoby alebo dotknutého podniku, je účelom pravidla predovšetkým to, aby tieto subjekty mohli opraviť chybu alebo uviesť také skutočnosti týkajúce sa ich osobného stavu, ktoré môžu ovplyvniť prijatie rozhodnutia alebo jeho obsah“.

[26] Rozsudok CEVA, bod 47. V tomto rozsudku sa spomína „prerušenie“ premlčacej lehoty, ale vzhľadom na kontext by nemuselo ísť o prerušenie v pravom zmysle slova (ktoré by vyžadovalo, aby táto lehota začala plynúť odznova), ale skôr o „pozastavenie“. „Pozastavenie“ lehoty z dôvodu podania odvolania bolo doslovne spomenuté v článku 221 ods. 3 CKS.

44. CKÚ už výslovne upravuje oznámenie dlžníkovi, aby mohol predložiť stanovisko na obranu svojich záujmov.[27] Článok 103 ods. 3 písm. b) CKÚ – v súlade s judikatúrou Súdneho dvora týkajúcou sa CKS (a do určitej miery v protiklade s priznaním práva na obhajobu)[28] – stanovuje, že uvedeným aktom správneho orgánu sa prerušuje plynutie trojročnej lehoty na oznámenie dlhu, ktorej začiatok sa zhoduje s okamihom vzniku dlhu. Pozastavenie trvá do konca lehoty, počas ktorej má dlžník príležitosť vyjadriť svoje stanovisko,[29] pričom od tohto okamihu lehota opäť plynie.

45. Inak povedané, pozastavenie upravené v článku 103 ods. 3 písm. b) CKÚ znamená, že k trojročnej lehote na oznámenie colného dlhu, ktorá sa počíta od jeho vzniku, sa pripočíta 30 dní. V skutočnosti tak dochádza k (veľmi krátkemu) predĺženiu premlčacej lehoty, ktorej uplynutím zaniká právo správneho orgánu vyrubiť colný dlh.[30]

46. Ako uvádza vnútroštátny súd, v tejto veci inšpektor 1. júna 2016 zaslal spoločnosti Jumbocarry oznámenie, ktorým ju informoval, že má v úmysle doručiť colný dlh v sadzbe 12 %, a umožnil jej, aby sa vyjadrila v lehote 30 dní.

47. Ak je tento opis skutkového stavu správny, vnútroštátny súd by na základe uplatnenia vyššie uvedenej judikatúry mohol posúdiť dva faktory, ktoré sú dôležité pre spor:

– prvým faktorom je, že oznámenie s uvedeným obsahom mohlo poskytnúť dlžníkovi adekvátne informácie a umožniť mu zabezpečiť obhajobu jeho práv s úplnou znalosťou skutkového stavu v zmysle, v akom bol článok 221 ods. 3 CKS vyložený v rozsudku Molenbergnatie,[31]

– druhým faktorom je, že uvedené oznámenie by – tiež na základe článku 221 ods. 3 CKS, ako ho vyložil Súdny dvor[32] – viedlo k *prerušeniu* (alebo pozastaveniu) trojročnej premlčacej lehoty počítanej od vzniku colného dlhu.

48. Na základe oznámenia inšpektora spoločnosti Jumbocarry vykonaného 1. júna 2016, teda pred uplynutím troch rokov od 4. júla 2013, keď tento dlh vznikol, by preto bez ohľadu na to, ktorý colný kódex (CKS alebo CKÚ) by sa uplatnil, došlo k pozastaveniu (alebo prípadne prerušeniu) trojročnej premlčacej lehoty.

[27] Vo všeobecnosti platí, že „pred vydaním rozhodnutia, ktoré by bolo v neprospech žiadateľa, oznámia colné orgány dôvody, ktoré budú podkladom ich rozhodnutia, žiadateľovi, ktorému sa umožní, aby v stanovenej lehote, ktorá plynie odo dňa, keď mu bolo uvedené oznámenie doručené alebo sa považuje za doručené, predložil svoje stanovisko“ (článok 22 ods. 6 CKÚ). Pozri tiež článok 29 týkajúci sa situácie, keď rozhodnutie colného orgánu nebolo vydané na žiadosť dotknutej osoby.

[28] Takto sa malo zabrániť tomu, aby colný dlh zanikol, ak sa oznámenie uskutočnilo takmer na konci lehoty. Pozri pozmeňujúci a doplňujúci návrh 62 týkajúci sa článku 91 návrhu Komisie, správa o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie, dokument A7-0006/2013, s. 47.

[29] Podľa článku 24 písm. f) CKÚ bola Komisia splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom konkretizovať dĺžku lehoty uvedenej v článku 22 ods. 6 prvom pododseku. V článku 8 ods. 1 delegovaného nariadenia bola táto lehota stanovená na 30 dní.

[30] Pozri poznámku pod čiarou 11 vyššie.

[31] Bod 38 vyššie. Rada v odpovedi na otázky Súdneho dvora zhodne tvrdí, že táto možnosť existuje v konkrétnych situáciách (teda nie vo všeobecnosti).

[32] Bod 39 vyššie.

49. V tom istom rozsahu vzhľadom na to, že uvedená lehota bola pozastavená do konca lehoty poskytnutej dlžníkovi na predloženie stanoviska, je pravdepodobné [33], že ku dňu (18. júla 2016), keď bola spoločnosti Jumbocarry doručená výzva na úhradu, ani na základe CKS neuplynula trojročná premlčacia lehota (ku ktorej sa pripočíta doba pozastavenia), po uplynutí ktorej colný dlh zaniká.

B. Subsidiárne úvahy týkajúce sa prejudiciálnych otázok

50. V každom prípade navrhnem odpoveď na prejudiciálne otázky pre prípad, že vnútroštátny súd by po preskúmaní dvoch vyššie uvedených okolností [34] konštatoval, že stále potrebuje výklad ustanovení práva Únie, ktorých sa uvedené otázky týkajú.

1. Prvá otázka

51. Vnútroštátny súd vyjadruje svoje pochybnosti o časových účinkoch dvoch ustanovení CKÚ, ktoré sa podľa článku 288 ods. 2 CKÚ uplatňujú od 1. mája 2016:

– prvé ustanovenie sa týka premlčania colného dlhu [článok 103 ods. 3 písm. b) CKÚ],

– druhé ustanovenie upravuje zánik tohto dlhu [článok 124 ods. 1 písm. a) CKÚ], ak ho dlžníkovi už nemožno oznámiť podľa článku 103 CKÚ.

52. Úvahy vnútroštátneho súdu, ako aj tvrdenia účastníkov konania a subjektov, ktoré vstúpili do prejudiciálneho konania, sa týkali otázky, či sa sporné ustanovenia majú považovať za procesné alebo hmotnoprávne ustanovenia. Nevidím problém v tom, aby som najprv preskúmal toto hľadisko.

a) Procesný alebo hmotnoprávny charakter uplatniteľných ustanovení a ich účinky v tomto spore

53. Účastníci konania a subjekty, ktoré vstúpili do prejudiciálneho konania, poukazujú na *klasickú* judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej sa pri rozhodovaní o časových účinkoch nových predpisov – či už vo vzťahu k prebiehajúcim situáciám, alebo vo vzťahu k situáciám, ktoré už definitívne neprebehli – rozlišuje podľa toho, či ide o procesné alebo hmotnoprávne predpisy.

54. Podľa uvedenej judikatúry „sa procesné predpisy všeobecne vzťahujú na všetky spory prejednávané v čase nadobudnutia účinnosti týchto predpisov na rozdiel od hmotnoprávnych predpisov, ktoré sa spravidla vykladajú tak, že sa nevzťahujú na skutočnosti existujúce pred nadobudnutím ich účinnosti“. [35]

55. Súdny dvor podrobne opísal svoju judikatúru týkajúcu sa časového uplatňovania hmotnoprávnych predpisov takto: „nová právna norma sa uplatní od nadobudnutia účinnosti aktu, ktorým sa táto norma zavádza, a… hoci sa neuplatní na právne situácie, ktoré vznikli

[33] Ako som uviedol v bode 43 vyššie, za účinnosti CKS právomoc určiť lehotu na predloženie stanoviska patrila vnútroštátnym zákonodarcom, ktorí museli dodržať zásady ekvivalencie a efektivity.

[34] Podľa Parlamentu by sa návrh na začatie prejudiciálneho konania stal hypotetickým, ak by sa uznala ktorákoľvek z týchto dvoch okolností (bod 12 jeho odpovede na otázky Súdneho dvora).

[35] Rozsudok Molenbergnatie, bod 31.

a definitívne prebehli pred týmto nadobudnutím účinnosti, uplatní sa bezprostredne na budúce účinky situácie vzniknutej za účinnosti skoršieho zákona, ako aj na nové právne situácie. Bez toho, aby tým bola dotknutá zásada zákazu retroaktivity právnych aktov, platí niečo iné len vtedy, keď novú normu sprevádzajú osobitné ustanovenia, ktoré konkrétne určujú podmienky jej časovej platnosti“. [36]

56. Uvedená judikatúra [37] pripúšťa v závislosti od okolností určité úpravy. Konkrétne:

– procesné predpisy sa vo všeobecnosti uplatňujú odo dňa, keď nadobudnú účinnosť,

– hmotnoprávne predpisy sa naopak nedotýkajú právnych situácií, ktoré definitívne prebehli pred nadobudnutím ich účinnosti, pokiaľ z ich znenia, cieľa alebo štruktúry nevyplýva, že takýto účinok im má byť priznaný, [38]

– ako výnimku z tohto pravidla možno uznať prípad, keď „právna úprava Únie, ktorá mala za cieľ zaviesť komplexnú právnu úpravu dodatočného vyberania cla, zahŕňala tak procesné, ako aj hmotnoprávne pravidlá tvoriace nedeliteľný celok, ktorého jednotlivé ustanovenia nemohli byť posudzované oddelene z hľadiska ich časovej účinnosti“. [39]

57. Ak by sa použil prístup, ktorý vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu a z pripomienok účastníkov konania a subjektov, ktoré vstúpili do prejudiciálneho konania, bolo by potrebné preskúmať (procesný alebo hmotnoprávny) charakter článkov CKÚ, ktorých sa týka prvá otázka.

58. Výsledok tohto preskúmania by podporoval záver, že uvedené ustanovenia majú hmotnoprávny charakter, ak vychádzame z toho, čo Súdny dvor konštatoval v rozsudku Molenbergnatie. Podľa tohto rozsudku sa článok 221 ods. 3 CKS musí „považovať… za hmotnoprávne ustanovenie“. [40]

59. Súdny dvor dospel k záveru, že uvedený článok je hmotnoprávnym, a nie procesným ustanovením, na základe účinkov neoznámenia výšky dlhu (zo strany orgánov) v trojročnej lehote v spojení s dôvodmi zániku tohto dlhu vymenovanými v článku 233 CKS: z nich vyvodil, že ak sú splnené podmienky uvedené v oboch ustanoveniach, „nastáva [premlčanie] dlhu a v dôsledku toho dlh zaniká“. [41]

[36] Rozsudok zo 7. novembra 2018, O’Brien (C-432/17, EU:C:2018:879, bod 27).

[37] Možno ju uplatniť tak v colnej oblasti [pozri najmä rozsudky z 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi a i. (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270, bod 9), a z 9. marca 2006, Beemsterboer Coldstore Services (C-293/04, EU:C:2006:162, body 19 až 21], ako aj v iných oblastiach [pozri najmä rozsudky z 29. januára 2002, Pokrzeptowicz-Meyer (C-162/00, EU:C:2002:57, body 49 a 50); z 11. decembra 2012, Komisia/Španielsko (C-610/10, EU:C:2012:781, bod 45), a zo 7. novembra 2018, O’Brien (C-432/17, EU:C:2018:879, body 26 a 27)].

[38] Rozsudok z 9. marca 2006, Beemsterboer Coldstore Services (C-293/04, EU:C:2006:162, bod 21): „hmotnoprávne predpisy Spoločenstva [sa] výnimočne [môžu] vykladať ako upravujúce situácie vzniknuté pred ich nadobudnutím účinnosti, pokiaľ z ich znenia, cieľa alebo štruktúry jasne vyplýva, že takýto účinok im má byť priznaný [pozri rozsudky z 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi a i. (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270, bod 9); z 15. júla 1993, GruSa Fleisch (C-34/92, EU:C:1993:317, bod 22), a z 24. septembra 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano/Komisia (C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:524, bod 119)].“

[39] Rozsudok z 26. marca 2015, Komisia/Moravia Gas Storage (C-596/13 P, EU:C:2015:203, bod 36), s odkazom na rozsudok z 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi a i. (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270).

[40] Rozsudok Molenbergnatie, bod 42: „člán[ok] 221 ods. 3 [CKS sa musí] považovať [na rozdiel od] odsek[ov] 1 a 2 tohto článku za hmotnoprávne ustanovenie, ktoré sa nemôže uplatňovať na vyberanie colného dlhu, ktorý vznikol pred 1. januárom 1994“.

[41] Tamže, bod 41.

60. Bez ohľadu na názor (právnej náuky) na uvedené konštatovania, ktorý možno vyjadriť,[42] je nesporné, že Súdny dvor sa rozhodol považovať článok 221 ods. 3 CKS v spojení s článkom 233 CKS za hmotnoprávne ustanovenie.

61. Toto posúdenie možno bez väčších ťažkostí preniesť na príslušné ustanovenie CKÚ: článok 103 ods. 3 písm. b) CKÚ v spojení s článkom 124 ods. 1 písm. a) CKÚ má rovnaký obsah ako článok 221 ods. 3 CKS.

62. Uplatnenie judikatúry Molenbergnatie by teda malo za následok, že vzhľadom na to, že ustanovenia CKÚ, o ktorých výklad sa žiada, sú hmotnoprávnymi ustanoveniami, nemali by sa uplatniť na colné dlhy vzniknuté pred nadobudnutím ich účinnosti.

63. Zákaz uplatniť nové hmotnoprávne predpisy na skutočnosti, ktoré nastali pred nadobudnutím ich účinnosti, však platí, ak ide o „právne situácie, ktoré vznikli a definitívne prebehli pred týmto nadobudnutím účinnosti“.[43] V prejednávanom prípade, v ktorom premlčacia lehota ešte plynula, to nie je tak.

64. Ako vnútroštátny súd správne zdôrazňuje, vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Molenbergnatie, bolo postavenie dlžníka definitívne určené. Naopak colný dlh spoločnosti Jumbocarry „k 1. máju 2016 ešte nebol premlčaný“.[44] Vnútroštátny súd ďalej uvádza, že preto „sa situácia spoločnosti Jumbocarry… odlišuje od situácie, ktorej sa týka bod 41 rozsudku Molenbergnatie“.[45]

65. Z informácií uvedených v spise totiž možno vyvodiť, že

– dlh spoločnosti Jumbocarry vznikol 4. júla 2013;

– v okamihu – odlišného od okamihu nadobudnutia ich účinnosti –, keď sa začali uplatňovať články 103 a 124 CKÚ (teda 1. mája 2016),[46] ešte neuplynula trojročná lehota, v ktorej sa uvedený colný dlh premlčí. Táto lehota by uplynula 4. júla 2016, ak by na základe oznámenia inšpektora (1. júna 2016) nedošlo k jej pozastaveniu, k čomu skutočne došlo.

66. Aby som to zhrnul, keď holandský správny orgán tým, že 1. júna 2016 [v súlade s článkom 22 ods. 6 a článkom 103 ods. 3 písm. b) CKÚ] oznámil dôvody, na základe ktorých mal v úmysle oznámiť colný dlh, pozastavil plynutie trojročnej lehoty, právne postavenie spoločnosti Jumbocarry, pokiaľ ide o premlčanie jej dlhu, nebolo definitívne určené.

67. Domnievam sa, že za uvedených okolností nemožno voči uplatneniu článku 103 ods. 3 písm. b) a článku 124 ods. 1 písm. a) CKÚ nič namietať. Na prvú prejudiciálnu otázku teda treba odpovedať kladne.

[42] Rozsudok Molenbergnatie je dobrým príkladom ťažkostí pri vytýčení hranice medzi procesnými predpismi a hmotnoprávnymi predpismi, pričom toto rozlišovanie niekedy nezohľadňuje nerozlučné spojenie medzi oboma druhmi predpisov. Článok 221 ods. 3 CKS totiž priamo upravuje (*procesné*) požiadavky na oznámenie dlžníkovi, ako je maximálna lehota, v ktorej sa má oznámenie uskutočniť, a odkladný účinok odvolania, ktoré sa podá, aj keď (*hmotnoprávnym*) dôsledkom oneskoreného doručenia tohto oznámenia bude premlčanie colného dlhu.

[43] Pozri bod 56 vyššie.

[44] Bod 4.4.3 rozhodnutia vnútroštátneho súdu.

[45] Bod 4.4.3 návrhu na začatie prejudiciálneho konania preloženého vnútroštátnym súdom *in fine*.

[46] Pozri článok 288 CKÚ, citovaný v bode 11 vyššie.

68. Toto riešenie potvrdzujú zhodné stanoviská, ktoré vyplývajú z rozsudkov Taricco I a Taricco II. Parlament vo svojich písomných pripomienkach poukázal na prvý z týchto rozsudkov a účastníci konania a subjekty, ktoré vstúpili do prejudiciálneho konania, sa na žiadosť Súdneho dvora mohli vyjadriť k účinkom oboch rozsudkov.

b) Vplyv rozsudkov Taricco I a Taricco II na túto vec

69. Jedným z problémov, o ktorých sa tradične diskutovalo v trestnoprávnej náuke, je problém vyplývajúci z predĺženia lehôt, v ktorých sa premlčia trestné činy, novým zákonom pred uplynutím premlčacích lehôt, ktoré platili v čase spáchania týchto činov. [47]

70. Uvedené predĺženie vyvolalo ťažkosti pri jeho skúmaní z hľadiska všeobecnej zásady zákazu retroaktivity trestných zákonov *in peius*. Taký zákaz je zakotvený v článku 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

71. V rámci dvoch protichodných názorov na túto otázku sa z opačných hľadísk tvrdí, že a) premlčanie, ktoré začalo plynúť pred nadobudnutím účinnosti nového zákona, sa spravuje skorším zákonom (*tempus regit actum*) a b) že nič nebráni zákonodarcovi v tom, aby predĺžil premlčaciu lehotu, ale nová lehota (ktorá je dlhšia než predchádzajúca) sa uplatní len na trestné činy, ktoré sa podľa skoršieho zákona ešte nepremlčali. [48]

72. Súdny dvor sa vo veci Taricco I pri rozhodovaní o jednom z návrhov na začatie prejudiciálneho konania opieral o judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa článku 7 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, ktorý zakotvuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v článku 49 Charty.

73. V súlade s uvedenou judikatúrou Súdny dvor rozhodol, že „predĺženie premlčacej doby a jej okamžité uplatnenie nenarušuje práva zaručené článkom 7 uvedeného Dohovoru, keďže toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že bráni predĺženiu premlčacích dôb, ak sa vytýkané skutkové okolnosti nikdy nepremlčali“. [49]

74. Generálna advokátka Kokott sa v návrhoch, ktoré predniesla vo veci Taricco I, vyjadrila v tom istom zmysle: „Časový rámec, počas ktorého je možné stíhať trestný čin, sa… môže ešte zmeniť aj po spáchaní trestného činu, pokiaľ ešte nenastalo premlčanie“. [50]

75. Súdny dvor v rozsudku Taricco II potvrdil toto konštatovanie, pričom považoval za prípustné, aby vnútroštátny zákonodarca „predĺžil premlčaciu dobu s okamžitou uplatniteľnosťou, vrátane vytýkaných skutkových okolností, ktoré sa ešte nepremlčali“. Súdny dvor dodal, že takéto

[47] Tento problém bol ešte závažnejší, ak sa v nových predpisoch stanoví, že trestné činy, ktoré sa dovtedy mohli premlčať, sú nepremlčateľné.

[48] Vo všeobecnosti sa uznáva, že ak (pôvodné) lehoty už uplynuli, nemožno uplatniť lehoty stanovené v novom zákone.

[49] Bod 57 rozsudku Taricco I. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva citovaná v uvedenom bode zahŕňa rozsudok ESĽP Coëme a i. v. Belgicko, č. 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 a 33210/96, § 149, ESĽP 2000-VII; rozsudok ESĽP zo 17. septembra 2009, Scoppola v. Taliansko (č. 2), č. 10249/03, § 110 a citovanú judikatúru a rozsudok ESĽP z 20. septembra 2011, OAO Neftyanaya Kompaniya Yukos v. Ruská federácia, č. 14902/04, § 563, 564 a 570, ako aj citovanú judikatúru.

[50] Návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott (C-105/14, EU:C:2015:293, bod 120). Na podporu uvedeného stanoviska spomenula „rozsudok ESĽP z 22. júna 2000, Coëme a i. v. Belgicko (sťažnosť č. 32492/96 a i., Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 2000-VII, bod 149)“.

uplatnenie „v zásade neporušuje zásadu zákonnosti trestných činov a trestov (pozri v tomto zmysle rozsudok Taricco [I], bod 57, a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva citovanú v tomto bode)“.[51]

76. Je nesporné, že vnútroštátna právna úprava, ktorej sa týkali rozsudky Taricco I a Taricco II, sa odlišuje od vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá je predmetom sporu v prejedávanej veci. Vo veciach, v ktorých boli vydané uvedené rozsudky, nedošlo k ďalšiemu predĺženiu lehoty, v ktorej sa premlčia trestné činy, v pravom zmysle slova, ale k následnému skráteniu maximálnej dĺžky obdobia, počas ktorého sa uvedená lehota mohla prerušiť[52], čo malo za následok „neutralizáciu časového účinku dôvodu, ktorý viedol k prerušeniu plynutia premlčania“.[53]

77. Tiež je nesporné, že Súdny dvor na základe návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Corte costituzionale (Ústavný súd, Taliansko) vo veci Taricco II, posudzoval sporné právne predpisy z iného hľadiska, než bolo hľadisko, ktoré použil v rozsudku Taricco I:

– v rozsudku Taricco I skúmal povinnosť talianskych súdov zdržať sa uplatnenia niektorých vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa prerušenia lehoty, v ktorej sa premlčia trestné činy, ktoré v spojení s obvyklou dĺžkou konaní v uvedenom členskom štáte v praxi viedli k beztrestnosti ich páchateľov na úkor finančných záujmov Únie, v trestnom konaní vedenom pre trestné činy súvisiace s výberom dane z pridanej hodnoty;

– v rozsudku Taricco II špecifikoval konštatovania uvedené v rozsudku Taricco I[54], pričom skúmal povinnosť neuplatniť vnútroštátne predpisy týkajúce sa premlčania [ktoré v Taliansku podľa Corte costituzionale (Ústavný súd) majú hmotnoprávnu povahu][55] v súvislosti so zásadou zákonnosti trestných činov a trestov.[56] Tiež objasnil úlohy zákonodarcu a trestných súdov pri náprave stavu, v ktorom vnútroštátny právny poriadok nespĺňal požiadavky vyplývajúce z ochrany finančných záujmov Únie, s cieľom uložiť účinné, primerané a odstrašujúce sankcie.

78. Rozdiely medzi týmito dvoma rozsudkami, ktoré možno badať, sa však netýkajú otázky, ktorá je predmetom sporu v prejednávanej veci, teda prípustnosti okamžitého uplatnenia novej premlčacej lehoty, ktorá je dlhšia než predchádzajúca premlčacia lehota, na skutkové okolnosti, ktoré sa ešte nepremlčali.

[51] Bod 42 rozsudku Taricco II.

[52] *Prerušenie* uvedenej lehoty ako právny inštitút odlišný od jej *pozastavenia* podľa talianskych právnych predpisov spôsobovalo, že lehota opäť začala plynúť odo dňa jej prerušenia. Doba prerušenia však podľa článku 161 trestného zákona nemohla byť dlhšia než polovica (absolútnej) premlčacej lehoty: zmena tohto zákona prostredníctvom zákona č. 251/2005 spôsobila, že maximálna dĺžka doby prerušenia bola obmedzená na štvrtinu všeobecnej lehoty. Dôsledkom tejto legislatívnej zmeny bolo, že najmä pri vyšetrovaní veľmi zložitých trestných činov, ktoré si vyžadovali podrobné vyšetrovanie, aj keď premlčacia lehota bola pred a po prijatí zákona č. 251/2005 rovnaká, prerušenie spôsobené súdnym konaním bolo podstatne skrátené, čo podporovalo beztrestnosť. Preto vnútroštátny súd uviedol, že zmena článku 161 druhého odseku trestného zákona z roku 2005 „tým, že po prerušení plynutia premlčania umožňuje predĺženie premlčacej doby iba o štvrtinu jej pôvodnej dĺžky, v skutočnosti vo väčšine prípadov trestného stíhania neprerušuje plynutie premlčania“ (bod 23 rozsudku Taricco I).

[53] Rozsudok Taricco I, bod 46.

[54] Podľa rozsudku Taricco I vnútroštátne predpisy týkajúce sa premlčania rušili účinnosť a odstrašujúci charakter opatrení stanovených v rámci boja proti nelegálnym činnostiam poškodzujúcim finančné záujmy Únie. Preto bol vnútroštátny súd oprávnený neuplatniť uvedené vnútroštátne predpisy, ak to bolo nevyhnutné na zabezpečenie plného účinku práva Únie (body 47 a 49).

[55] Rozsudok Taricco II, bod 27.

[56] Corte costituzionale (Ústavný súd) zdôraznil, že „Súdny dvor v rozsudku… Taricco [I] rozhodol o otázke súladu pravidla uvedeného v tomto rozsudku s článkom 49 Charty…, len pokiaľ ide o zásadu zákazu retroaktivity[, avšak] nepreskúmal druhú časť zásady zákonnosti trestných činov a trestov, konkrétne požiadavku, podľa ktorej právna úprava týkajúca sa režimu sankcií musí byť dostatočne presná“ (bod 19 rozsudku Taricco II).

79. V tejto konkrétnej otázke sa oba rozsudky zhodujú: v bode 42 rozsudku Taricco II je bez výhrad prevzaté konštatovanie obsiahnuté v bode 57 rozsudku Taricco I a zároveň judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá bola citovaná v rozsudku Taricco I.

80. Ak je pritom prípustné, aby sa na základe nového predpisu s okamžitou účinnosťou predĺžila premlčacia lehota, pokiaľ ide o trestné činy, ktoré ešte nie sú premlčané, tým skôr je možné použiť tento názor, ak ide o časovo obmedzené pozastavenie plynutia lehoty, v ktorej sa premlčí colný dlh (ktorý nemá sankčný charakter), pred uplynutím troch rokov, ktoré podľa skorších právnych predpisov musia uplynúť na to, aby sa colný dlh považoval za premlčaný.[57]

2. Druhá prejudiciálna otázka

81. Druhá prejudiciálna otázka je sformulovaná veľmi stručne. Vnútroštátny súd sa pýta, či „v prípade, ak je odpoveď na prvú otázku kladná…“, uplatnenie článku 103 ods. 3 písm. b) a článku 124 ods. 1 písm. a) CKÚ je zlučiteľné so zásadami právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery.

82. Parlament, ktorý vstúpil do tohto konania, uviedol, že vnútroštátny súd svojou druhou otázkou „zrejme“ – aj keď nie výslovne – spochybňuje platnosť oboch článkov CKÚ, ktorých sa týka prvá otázka.[58]

83. Nemyslím si však, že znenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania preloženého vnútroštátnym súdom umožňuje domnievať sa, že druhá otázka vyjadruje pochybnosť o platnosti uvedených ustanovení práva Únie. Vnútroštátny súd nespochybňuje platnosť uvedených ustanovení v abstraktnej rovine, ale ich časové uplatnenie na daný prípad. Je nesporné, že na konci svojho rozhodnutia spomína neuplatnenie článku 103 ods. 3 CKÚ, ale spomína ho skôr v kontexte konkrétnych okolností sporu.

84. V návrhu na začatie prejudiciálneho konania preloženého vnútroštátnym súdom vnútroštátneho súdu je odvolanie sa na zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery odôvodnené tým, že „možno uviesť“, že ku dňu vzniku colného dlhu (4. júla 2013) „nebolo jasné a predvídateľné, že colné predpisy o dodatočnom výbere a premlčaní budú zmenené…“.[59]

85. Vnútroštátny súd však uznáva, že normotvorca Únie prijatím článku 22 ods. 6 a článku 29 CKÚ posilnil právne postavenie dlžníka, pričom mu priznal právo na predloženie stanoviska v určitej lehote.[60] Súvislosť uvedených ustanovení s pozastavením plynutia premlčacej lehoty počas lehoty na predloženie stanoviska nemá za následok také zhoršenie postavenia dlžníka, ktoré by malo viesť k neuplatneniu článku 103 ods. 3 CKÚ.[61]

[57] Parlament, ktorý podporil uplatnenie bodov 54 až 57 rozsudku Taricco I na túto vec, sa vyjadril v podobnom zmysle: „požiadavky vyplývajúce zo zásady legitímnej dôvery sú prísnejšie v trestných veciach než v správnych veciach, medzi ktorými sa nachádza výber colného dlhu“ (bod 42 jeho písomných pripomienok). Holandská vláda vo svojej odpovedi na otázky Súdneho dvora (body 5 a 6) vyjadrila súhlas s týmto posúdením.

[58] Bod 2 jeho písomných pripomienok.

[59] Návrh na začatie prejudiciálneho konania predložený vnútroštátnym súdom bod 4.7.2.

[60] Táto lehota je v článku 8 ods. 1 delegovaného nariadenia stanovená na 30 dní.

[61] Návrh na začatie prejudiciálneho konania preložený vnútroštátnym súdom, bod 4.7.3.

86. Podľa ustálenej judikatúry „zásada právnej istoty vyžaduje, aby boli právne pravidlá jasné, presné a predvídateľné, pokiaľ ide o ich účinky, s cieľom umožniť dotknutým osobám orientáciu v situáciách a právnych vzťahoch v pôsobnosti právneho poriadku Únie“. [62]

87. Pokiaľ ide o právo domáhať sa ochrany legitímnej dôvery, Súdny dvor rozhodol, že toto právo „sa ako logický dôsledok zásady právnej istoty… vzťahuje na každého jednotlivca nachádzajúceho sa v situácii, z ktorej vyplýva, že správny orgán… u neho vyvolal odôvodnené očakávania. Uisteniami schopnými vyvolať uvedené očakávania sú… informácie, ktoré sú presné, zhodujú sa, neviažu sa na splnenie žiadnej podmienky a pochádzajú z oprávnených a dôveryhodných zdrojov. Naopak, nikto sa nemôže odvolávať na porušenie tejto zásady, pokiaľ neexistujú presné uistenia, ktoré mu mal poskytnúť správny orgán“. [63]

88. V prvom rade zo žiadnej z uvedených zásad pritom nevyplýva povinnosť zabezpečiť, aby sa právny poriadok postupom času nemenil. Očakávanie, že nedôjde k zmenám právnych predpisov, by bolo navyše osobitne neopodstatnené v oblasti, akou je colná oblasť, ktorá si vyžaduje neustále úpravy. [64] Svedčia o tom jednotlivé zmeny CKS od jeho prijatia v roku 1992 do jeho zrušenia nariadením č. 952/2013. Prijatie CKÚ bolo odôvodnené potrebou „zohľadni[ť] vývoj práva Únie“. [65]

89. V druhom rade, čo sa týka ochrany legitímnej dôvery vo vyššie uvedenom zmysle, v spise sa nenachádza nijaká informácia, z ktorej by bolo možné vyvodiť, že holandský správny orgán poskytol spoločnosti Jumbocarry „presné uistenia“, pokiaľ ide o to, kedy dôjde k výberu colného dlhu.

90. V treťom rade zásada právnej istoty neznamená, že predpisy sa nemusia vyložiť, ak ich obsah vykazuje výkladové ťažkosti, ktoré u subjektov, ktorých sa týkajú alebo ktoré ich majú uplatňovať, vyvolávajú pochybnosti: práve na vyriešenie uvedených pochybností bol zavedený mechanizmus súdnej spolupráce, ktorý je upravený v článku 267 ZFEÚ.

91. V štvrtom rade zavedením nového článku 103 ods. 3 písm. b) CKÚ sa v skutočnosti nemení predchádzajúci právny stav. Jeho zavedenie zodpovedá skôr potrebe jednoznačne upraviť povinnosť správnych orgánov, ktorá podľa judikatúry Súdneho dvora [66] existovala už v CKS a ktorú museli podrobnejšie upraviť vnútroštátni zákonodarcovia, keďže normotvorca Únie ju osobitne neupravil.

92. V tejto veci nemožno hovoriť o práve dlžníka, aby colný dlh po troch rokoch od jeho vzniku automaticky alebo nevyhnutne zanikol, ale o očakávaní, že k tomu dôjde, a to aj podľa ustanovení CKS platných v čase, keď tento dlh vznikol.

93. Pripomínam, že neexistovalo také právo, ale očakávanie, že po uplynutí trojročnej lehoty sa colný dlh premlčí, pokiaľ sa plynutie tejto lehoty nepozastaví, k čomu mohlo dôjsť buď z dôvodu odvolania, alebo z dôvodu postupu správneho orgánu, ktorého cieľom bolo oznámiť úmysel vybrať colný dlh pred vydaním rozhodnutia o jeho výbere.

[62] Rozsudok z 3. decembra 2019, Česká republika/Parlament a Rada (C-482/17, EU:C:2019:1035, bod 148).

[63] Tamže, bod 153.

[64] Rada to pripomína v bode 46 svojich písomných pripomienok.

[65] Odôvodnenie 2 CKÚ.

[66] Pozri výklad príslušných článkov CKS podaný v rozsudkoch Molenbergnatie a CEVA, citovaných v bode 38 a nasl. vyššie.

94. Ako uviedla holandská vláda,[67] počas platnosti CKS nebolo možné s úplnou istotou vopred určiť okamih zániku colného dlhu, keďže v článku 221 ods. 3 CKS bolo stanovené, že ak sa podá odvolanie podľa článku 243[68], plynutie trojročnej lehoty sa pozastaví.

95. Výklad Súdneho dvora týkajúci sa tohto článku 221 ods. 3 umožňoval dospieť k záveru, že aj počas platnosti CKS sa oznámením správneho orgánu prerušila trojročná lehota na oznámenie colného dlhu (so zodpovedajúcim účinkom na premlčanie).[69]

96. V piatom rade, ako správne zdôrazňuje vnútroštátny súd, predĺženie premlčacej lehoty prostredníctvom pozastavenia, ktoré je spojené s oznámením vykonaným podľa článku 103 ods. 3 písm. b) CKÚ, priamo súvisí s príležitosťou poskytnutou dlžníkovi, aby predložil svoje stanovisko pred vydaním rozhodnutia colného orgánu, ktoré by bolo v neprospech jeho záujmov.

97. Uvedené pravidlo zabezpečuje rovnováhu medzi právom dlžníka na vypočutie a finančným záujmom Únie. Potreba tejto rovnováhy tiež nie je novinkou CKÚ a už predtým platila zásada, že oznámením správneho orgánu sa pozastavuje plynutie premlčacej lehoty.

98. V šiestom rade, aj keby sa predĺženie premlčacej lehoty spôsobené odkladným účinkom oznámenia doručeného dlžníkovi mohlo považovať za „novinku“ v porovnaní s ustanoveniami CKS, ktoré platili 4. júla 2013 (keď vznikol dlh spoločnosti Jumbocarry), okamžité uplatnenie článku 103 ods. 3 písm. b) CKÚ od 1. mája 2016 by tiež nenarušilo právnu istotu, pokiaľ ide o jej zložku týkajúcu sa istoty súvisiacej s uplatniteľnou právnou úpravou.

99. Každý obozretný colný subjekt mohol poznať výklad Súdneho dvora týkajúci sa časovej uplatniteľnosti procesných predpisov, ako aj hmotnoprávnych predpisov, pokiaľ ide o budúce účinky právnych situácií, ktoré ešte neprebehli. Uvedená judikatúra je ustálená a v colnej oblasti siaha do roku 1981.[70]

100. Okamžité uplatnenie článku 103 ods. 3 písm. b) CKÚ napokon umožňuje rovnaké zaobchádzanie s každým dovozcom, ktorého dlh nezanikol z dôvodu premlčania ku dňu úplného uplatňovania CKÚ, a to tak v prípade, ak vznikol pred týmto okamihom, ako aj v prípade, ak vznikol neskôr. Od 1. mája 2016 má v situácii upravenej v článku 22 ods. 6 CKÚ každý právo predložiť svoje stanovisko v rovnakej lehote, ktorá sa vypočíta rovnako.

V. Návrh

101. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky, ktoré mu položil Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd Holandska), takto:

Článok 103 ods. 3 písm. b) a článok 124 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie, sa uplatnia na colný dlh, ktorý vznikol pred 1. májom 2016 a k tomuto dňu ešte nebol premlčaný, pričom ich uplatnenie neporušuje zásady právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery.

[67] Bod 58 jej písomných pripomienok.

[68] Podľa článku 243 ods. 1 prvého pododseku CKS „každá osoba má právo podať odvolanie proti rozhodnutiu colných orgánov, ktoré sa týka uplatňovania colných predpisov, ktoré sa ich [jej – *neoficiálny preklad*] priamo a osobne dotýkajú“.

[69] Bod 39 vyššie.

[70] Rozsudok z 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi a i. (212/80 až 217/80, EU:C:1981:270).